

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง ภาษาพูดและภาษาเขียน (๒)

ครูผู้สอน

ครูธีรสุด

ฉำทรัพย์

ครูวิชุดา

กลีนจงกล

ภาษาพูดและภาษาเขียน (๒)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ระบุความแตกต่างของภาษาพูดและภาษาเขียน
๒. ใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนได้อย่างเหมาะสม
๓. เห็นคุณค่าและความสำคัญของภาษาพูดและภาษาเขียน

ชวนคิด พิสูจน์สาร

ทบทวนความรู้

ภาษาพูด ภาษาเขียน

ภาษาพูด และ ภาษาเขียน เป็นคำที่ใช้เรียกระดับของภาษา มิได้มีความหมายตรงตามตัวอักษรว่า ภาษาที่ใช้สำหรับพูด และภาษาที่ใช้สำหรับเขียน ภาษาพูด หมายถึง ภาษาระดับลำลองหรือภาษาระดับไม่เป็นทางการ

ภาษาพูด ภาษาเขียน

ส่วนภาษาเขียน หมายถึง ภาษาระดับแบบแผนหรือ
ภาษาระดับทางการ ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน
สามารถใช้สื่อสารโดยวิธีพูดหรือโดยวิธีเขียนก็ได้
กล่าวคือ เราอาจพูดเป็นภาษาเขียน หรือเขียนเป็นภาษา
พูดก็ได้ เช่น

ภาษาพูด ภาษาเขียน

ข้อความว่า *แต่ละบ้านควรทำบัญชีให้รู้ว่าเดือน ๆ หนึ่ง มีรายรับและรายจ่ายเท่าไร* เป็นภาษาพูด

ข้อความเดียวกันนี้ ถ้าเป็นภาษาเขียนจะใช้ว่า *แต่ละครอบครัวควรทำบัญชีให้รู้ว่า แต่ละเดือนมีรายรับและรายจ่ายเท่าไร* ข้อความนี้อาจใช้พูดหรือใช้เขียนก็ได้

ภาษาพูด ภาษาเขียน

ตามปรกติ เมื่อคนเราพูด มักใช้ภาษาที่เป็นทางการ
น้อยกว่าเมื่อเราเขียนภาษาพูด แม้จะไม่เป็นทางการนัก
แต่ก็สร้างความรู้สึกเป็นกันเองแก่ผู้อ่านหรือผู้ฟัง
ส่วนภาษาเขียนมีลักษณะเป็นทางการ จริงจัง
และสร้างความรู้สึกเห็นห่างแก่ผู้อ่านหรือผู้ฟัง

ภาษาพูด ภาษาเขียน

ดังนั้น การจะเลือกใช้ภาษาพูดหรือภาษาเขียนผู้ใช้ภาษา
ต้องพิจารณาสถานการณ์ ความประสงค์ของผู้ใช้ภาษา
สถานภาพและระดับความสัมพันธ์กับผู้อ่านหรือผู้ฟังเป็นสำคัญ
เมื่อพูดกับเพื่อน พูดกับพ่อแม่ เขียนบันทึกในไดอารี่
เขียนข้อความสั้น ๆ ฝากให้พี่ ควรใช้ภาษาพูด

ภาษาพูด ภาษาเขียน

แต่ถ้าพูดรายงาน หน้าชั้นเรียน พูดในที่ประชุม
กล่าวสุนทรพจน์ พูดสัมภาษณ์เมื่อสมัครงานหรือเรียนต่อ
เขียนจดหมายถึงผู้ใหญ่ เขียนข้อความสั้น ๆ ถึงครู
ควรใช้ภาษาเขียน

ภาษาพูด หรือ ภาษาเขียน

“ข้อสอบในวันนี้นักกล้วย ๆ
เธอทำได้ใช่ไหม”

ภาษาพูด

ภาษาพูด หรือ ภาษาเขียน

“เธอรับประทานอาหารหรือยัง”

ภาษาเขียน

ภาษาพูด หรือ ภาษาเขียน

“หนูขอลาป่วยเพราะปวดหัวจัง”

ภาษาพูด

ภาษาพูด หรือ ภาษาเขียน

“สัมผัสละก็บาทอะคะ”

ภาษาพูด

ภาษาพูด หรือ ภาษาเขียน

“ดิฉันมีเหตุจำเป็น จึงขออนุญาตลาพัก
เป็นเวลา ๑ วัน”

ภาษาเขียน

ภาษาพูด หรือ ภาษาเขียน

“เขาดูดีมากเช่นนั้น จะไม่มีคู่ครองได้
อย่างไร”

ภาษาเขียน

ภาษาพูด หรือ ภาษาเขียน

“สมุดเล่มนี้สวยจัง”

ภาษาพูด

ภาษาพูด หรือ ภาษาเขียน

“วันนี้ปวดท้องเลยขอกลับบ้านก่อน”

ภาษาพูด

ภาษาพูด หรือ ภาษาเขียน

“ขอบคุณที่มองเห็นคุณค่าและ
สนับสนุนให้ดิฉันเป็นหัวหน้ากลุ่ม”

ภาษาเขียน

ภาษาพูด หรือ ภาษาเขียน

“อย่าหัวร้อน ลุงต้องใจเย็น ๆ”

ภาษาพูด

ภาษาพูดใช้กับเพื่อน เช่น พูดคุยเรื่อง
ส่วนตัว เรื่องทำงาน ส่วนภาษาเขียนใช้กับ
เรื่องทางการ เช่น รายงานส่งครูคำตอบ
ข้อสอบอัตนัย การเขียนเรียงความ

ภาษาพูด ภาษาเขียน

ในนิยาย เรื่องสั้น หรือนวนิยาย เมื่อตัวละครพูดคุยกัน ผู้แต่งมักใช้ภาษาพูด และอาจเขียนเลียนตามเสียงที่พูด เช่น เขียนว่า รุ่ง ชันไปหาเค้าที่บ้านชะติกว่า แทนที่จะเขียนว่า รุ่งอย่างนี้นั้นไปหาเขาที่บ้านเสียดีกว่า

ภาษาพูดมีข้อควรสังเกตดังนี้

๑. เป็นภาษาที่ไม่ได้ตกแต่งเรียบเรียงขึ้นเป็นพิเศษ

เช่น

- ผมว่าตอนนี้ปู่ช้ำจะพูดมากไปสักหน่อย

ภาษาที่ตกแต่งเรียบเรียงแล้ว อาจใช้ว่า

- ผมคิดว่าตอนนี้ปู่ค่อนข้างจะพูดมากเกินไป

ภาษาพูดมีข้อควรสังเกตดังนี้

- ไม่ว่าจะทำอะไร จะไปไหนมาไหน
ภาษาที่ตกแต่่งเรียบเรียงแล้ว อาจใช้ว่า
- ไม่ว่าจะทำอะไรหรือจะไปที่ไหน

ภาษาพูดมีข้อควรสังเกตดังนี้

- ปู่หันขวับมาทางผมทันทีแล้วส่งเสียงดังใส่ผม

ภาษาที่ตกแต่งเรียบเรียงแล้วอาจใช้ว่า

- ปู่หันมาทางผมทันทีแล้วพูดกับผมด้วยเสียง

อันดัง

ภาษาพูดมีข้อควรสังเกตดังนี้

๒. จำนวนที่ใช้ในภาษาพูดบางจำนวน หรือบางส่วน ของจำนวน อาจตัดทิ้งได้ หากเป็นภาษาเขียน เช่น คำหรือข้อความที่พิมพ์ด้วยตัวเอนต่อไปนี้

ภาษาพูดมีข้อควรสังเกตดังนี้

- ไม่ว่าจะทำอะไร จะไปไหนมาไหน ปู่เป็นต้องถามอยู่นั่น
แล้วว่าผมจะไปไหน

- ผมออกจะรำคาญ ๆ อยู่

- ห้ามเอาเปลือกอะไรต่อมิมืออะไร ทิ้งในถังขยะ

- คนอย่างผมนะหรือจะเอาตัวไปเทียบกับไก่ ไปอิจฉาไก่

ไม่มีทางทรอกพ่อ

ภาษาพูดมีข้อควรสังเกตดังนี้

๓. คำและสำนวนที่ใช้ในภาษาพูดมักมีคำลงท้าย ซึ่งแสดงความรู้สึกเจตนาหรือทัศนะบางประการ เช่น นะ น่ะ ลี ละ คำลงท้ายเหล่านี้จะไม่ปรากฏในภาษาเขียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาษาเขียนที่เป็นคำอธิบายหรือคำบรรยายทางวิชาการ

ภาษาพูดมีข้อควรสังเกตดังนี้

นอกจากนี้ ในภาษาไทยยังมีคำลงท้ายอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งแสดงความสุภาพในภาษาพูด เช่น ครับ ขา ค่ะ ค่ะ จ๊ะ จ๊ะ ฮะ และคำลงท้ายอีกกลุ่มหนึ่งจัดเป็นคำไม่สุภาพ เช่น ยะ ย่ะ วะ วะ โวย คำลงท้ายทั้ง ๒ กลุ่มนี้ก็ไม่ปรากฏในภาษาเขียนเช่นเดียวกัน

ภาษาพูดมีข้อควรสังเกตดังนี้

๔. ในภาษาพูด มีคำจำนวนหนึ่งมักออกเสียงไม่ตรงกับรูปเขียน ได้แก่ คำที่มีความหมายเป็นคำถาม เช่น

หรือ	ออกเสียงว่า	รื่อ, เหรอ, เรอะ
อย่างไร	ออกเสียงว่า	ยังไง, ไง
เท่าไร	ออกเสียงว่า	เท่าไหร่
เมื่อไร	ออกเสียงว่า	เมื่อไหร่
ไหม	ออกเสียงว่า	ม้าย, มะ

ภาษาพูดมีข้อควรสังเกตดังนี้

คำสรรพนามบางคำก็มักออกเสียงไม่ตรงกับรูปเขียน เช่น

ฉัน	ออกเสียงว่า	ฉัน
ผม	ออกเสียงว่า	พ้ม
เขา	ออกเสียงว่า	เค้า
ดิฉัน	ออกเสียงว่า	ดิฉัน ดัน, เตียน

ภาษาพูดมีข้อควรสังเกตดังนี้

นอกจากนี้ยังมีคำบางคำที่มักออกเสียงไม่ตรงกับรูปเขียน เช่น

อย่างนี้

ออกเสียงว่า

ยังนี้

อย่างนั้น

ออกเสียงว่า

ยังั่น, ั่น

สัก

ออกเสียงว่า

ซั๊ก, ซะ

หนึ่ง

ออกเสียงว่า

นึ่ง

ลงมือทำ จดจำได้

ให้นักเรียนจับกลุ่ม กลุ่มละ ๔ - ๕ คน ศึกษาใบความรู้
“ภาษาพูด ภาษาเขียน” และทำใบงานเรื่องภาษาพูด
และภาษาเขียน (๒) เมื่อเสร็จแล้วให้นำเสนอหน้าชั้นเรียน

ใบความรู้ ภาษาพูด ภาษาเขียน (๒)

ใบความรู้ที่ ๒๑ เรื่อง “ภาษาพูด ภาษาเขียน (๒)”
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง นำชื่นชม นำเชิดชู
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง ภาษาพูดและภาษาเขียน (๒)
รายวิชา ภาษาไทย ๑ รหัสวิชา ท ๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ในนิยาย เรื่องสั้น หรือนวนิยาย เมื่อตัวละครพูดคุยกัน ผู้แต่งมักใช้ภาษาพูด และอาจเขียนเลียนตามเสียงที่พูด เช่น เขียนว่า *รู๊ว* ขึ้นไปหาเค้าที่บ้านจะดีกว่า แทนที่จะเขียนว่า *รู้อย่างนั้นมันไปหาเขาที่บ้านเสียดีกว่า* ภาษาพูดมีข้อควรสังเกตดังนี้

๑. เป็นภาษาที่ไม่ได้ตกแต่งเรียบเรียงขึ้นเป็นพิเศษ เช่น

- *ผมว่าตอนนี้ปู่ชกจะพูดมากไปสักหน่อย* ภาษาที่ตกแต่งเรียบเรียงแล้ว อาจใช้ว่า *ผมคิดว่าตอนนี้ปู่ค่อนข้างจะพูดมากเกินไป*

- *ไม่ว่าผมจะทำอะไร จะไปไหนมาไหน* ภาษาที่ตกแต่งเรียบเรียงแล้ว อาจใช้ว่า *ไม่ว่าผมจะทำอะไรหรือจะไปที่ไหน*

- *ปู่หันขวับมาทางผมทันทีแล้วส่งเสียงดังใส่ผม* ภาษาที่ตกแต่งเรียบเรียงแล้วอาจใช้ว่า *ปู่หันมาทางผมทันทีแล้วพูดกับผมด้วยเสียงอันดัง*

- *นี่แหละครับเป็นตอนที่ผมไม่ชอบ* ภาษาที่ตกแต่งเรียบเรียงแล้ว อาจใช้ว่า *คำพูดอย่างนี้ผมไม่ชอบครับ*

- *ผมละหมั่นไส้ไอ้แจ้ของปู่จริง ๆ* ภาษาที่ตกแต่งเรียบเรียงแล้ว อาจใช้ว่า *ผมรู้สึกขวางหูขวางตาเจ้าแจ้ของปู่มากหรือผมไม่ชอบเจ้าแจ้ของปู่เลย*

- *ผมเป็นคนปั่นจักรยานนะครับมีปู่ยิ้มไ้แจ้แจ้จ้องท้าย* ภาษาที่ตกแต่งเรียบเรียงแล้ว อาจใช้ว่า *ผมเป็นคนขี่จักรยานให้ปู่ยิ้มแจ้แจ้จ้องท้าย*

๒. ส่วนวนที่ใช้ในภาษาพูดบางส่วน หรือบางส่วนของสำนวน อาจตัดทิ้งได้ หากเป็นภาษาเขียน เช่น คำหรือข้อความที่พิมพ์ด้วยตัวเอนต่อไปนี้

- *ไม่ว่าผมจะทำอะไร จะไปไหนมาไหน* ปู่เป็นต้องถามอยู่นั้นแล้วว่าผมจะไปไหน

- *ผมออกจะรำคาญ ๆ อยู่*

- *ห้ามเอาเปลือกอะไรต่อมืออะไร* ทั้งในถึงชยะ

- *คนอย่างผมนะหรือจะเอาตัวไปเทียบกับไก่* ไปอีกฉาก ไม่มีทางทรอกพอ

๓. คำและสำนวนที่ใช้ในภาษาพูดมักมีคำลงท้าย ซึ่งแสดงความรู้สึกเจตนาหรือทัศนคติบางอย่างประการ เช่น *นะ นะ สี สี* คำลงท้ายเหล่านี้จะไม่ปรากฏในภาษาเขียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาษาเขียนที่เป็นคำอธิบายหรือคำบรรยายทางวิชาการ

นอกจากนี้ ในภาษาไทยยังมีคำลงท้ายอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งแสดงความรู้สึกในภาษาพูด เช่น *ครับ ฮา ค่ะ ค่ะ จ๊ะ ฮะ* และคำลงท้ายอีกกลุ่มหนึ่งจัดเป็นคำไม่สุภาพ เช่น *ยะ ยะ อะ อะ* คำลงท้ายทั้ง ๒ กลุ่มนี้ก็ไม่ปรากฏในภาษาเขียนเช่นเดียวกัน

ใบความรู้ ภาษาพูด ภาษาเขียน (๒)

๔. ในภาษาพูด มีคำจำนวนหนึ่งมักออกเสียงไม่ตรงกับรูปเขียน ได้แก่ คำที่มีความหมายเป็นคำถาม เช่น

หรือ	ออกเสียงว่า	รี, เทรอ, เรอะ
อย่างไร	ออกเสียงว่า	ยังใจ, ใจ
เท่าไร	ออกเสียงว่า	เท่าไทร์
เมื่อไร	ออกเสียงว่า	เมื่อไทร์
ไหม	ออกเสียงว่า	มัย, มะ

คำสรรพนามบางคำก็มักออกเสียงไม่ตรงกับรูปเขียน เช่น

ฉัน	ออกเสียงว่า	ชั่น
ผม	ออกเสียงว่า	พัม
เขา	ออกเสียงว่า	เค้า
ดิฉัน	ออกเสียงว่า	ดิชั่น ดั้น, เดียน

นอกจากนี้ยังมีคำบางคำที่มักออกเสียงไม่ตรงกับรูปเขียน เช่น

อย่างนี้	ออกเสียงว่า	ยังงี้
อย่างนั้น	ออกเสียงว่า	ยังงั้น, ัจั้น
สัก	ออกเสียงว่า	ซั๊ก, ซะ
หนึ่ง	ออกเสียงว่า	นึ่ง

คำเหล่านี้เป็นคำที่ต้องอ่านหรือออกเสียงอย่างภาษาพูด แต่ในการเขียนต้องเขียนตามรูปเขียนที่กำหนดไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔

ใบงาน

ภาษาพูด ภาษาเขียน (๒)

ใบงานที่ ๒๑ เรื่อง “ภาษาพูด ภาษาเขียน”
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง นำชื่นชม นำเชิดชู
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง ภาษาพูดและภาษาเขียน (๒)
รายวิชา ภาษาไทย ๑ รหัสวิชา ท ๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมตัวเลขที่ตรงตามลักษณะภาษาในแต่ละข้อให้ถูกต้องเหมาะสม และเปลี่ยนคำที่เป็นภาษาพูดในประโยคให้เป็นภาษาเขียนที่ถูกต้อง

- (๑) เป็นภาษาที่ไม่ได้ตกแต่งเรียบเรียงขึ้นเป็นพิเศษ
- (๒) ส่วนวนที่ใช้ในภาษาพูดบางส่วน หรือบางส่วนของส่วนวนอาจตัดทิ้งได้หากเป็นภาษาเขียน
- (๓) คำและสำนวนที่ใช้ในภาษาพูดมักมีคำลงท้าย
- (๔) ภาษาพูด มีคำจำนวนหนึ่งมักออกเสียงไม่ตรงกับรูปเขียน

๑. เราขอไปเที่ยวด้วยคนนะ (.....) (.....)
๒. เธอจะไปเที่ยวภูเก็ตจริง ๆ เหรอ (.....) (.....)
๓. ฉันไม่มีเงินในกระเป่าซักบาท (.....) (.....)
๔. เรื่องนี้เธอรู้อแล้วไซ้มี (.....) (.....)
๕. วันนี้มีผู้มาชมการแสดงเยอะแยะ (.....) (.....)
๖. ฉันชอบหนังเรื่องพระนเรศวรมาก (.....) (.....)
๗. พรุ่งนี้พบกัันที่โรงเรียนแปดโมงเช้า (.....) (.....)
๘. ผมตั้งใจจะไปเที่ยวบ้านของเขาอยู่ (.....) (.....)
๙. บ้านของท่านก้านันหลังเข้อเริ่มเต็ม (.....) (.....)
๑๐. เธอทำยังงัใ คุณปู่จึงรักเธอมาก (.....) (.....)

ชื่อ - สกุล ชั้น..... เลขที่.....

เฉลยใบงาน ภาษาพูด ภาษาเขียน (๒)

เฉลยใบงานที่ ๒๑ เรื่อง “ภาษาพูด ภาษาเขียน”
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง นำขึ้นชม นำเชิดชู
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง ภาษาพูดและภาษาเขียน (๒)
รายวิชา ภาษาไทย ๑ รหัสวิชา ท ๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมตัวเลขที่ตรงตามลักษณะภาษาในแต่ละข้อให้ถูกต้องเหมาะสม และเปลี่ยนคำที่เป็นภาษาพูดในประโยคให้เป็นภาษาเขียนที่ถูกต้อง

- (๑) เป็นภาษาที่ไม่ได้ตกแต่งเรียบเรียงขึ้นเป็นพิเศษ
- (๒) ส่วนที่ใช้ในภาษาพูดบางส่วน หรือบางส่วนของส่วนอาจตัดทิ้งได้หากเป็นภาษาเขียน
- (๓) คำและสำนวนที่ใช้ในภาษาพูดมักมีคำลงท้าย
- (๔) ภาษาพูด มีคำจำนวนหนึ่งมักออกเสียงไม่ตรงกับรูปเขียน

๑. เราขอไปเที่ยวด้วยคนนะ	(...๓...) (...คนนะ.....นะ.....)
๒. เธอจะไปเที่ยวภูเก็ตจริง ๆ เหรอ	(...๔...) (...เหรอ.....หรือ.....)
๓. ฉันไม่มีเงินในกระเป๋าซักบาท	(...๕...) (...ซัก.....สัก.....)
๔. เรื่องนี้เธอรู้แล้วใช่ไหม	(..๕..) (...มี.....ไหม.....)
๕. วันนี้มีผู้มาชมการแสดงเยอะแยะ	(...๑...) (...เยอะแยะ.....มาก.....)
๖. ฉันชอบหนังเรื่องพระนเรศวรมาก	(...๑...) (...หนัง.....ภาพยนตร์.....)
๗. พรุ่งนี้พบกันที่โรงเรียนแปดโมงเช้า	(...๑...) (...แปดโมงเช้า.....แปดนาฬิกา.....)
๘. ผมตั้งใจจะไปเที่ยวบ้านของเขาอยู่	(..๒...) (...อยู่.....-.....)
๙. บ้านของท่านกำนันหลังเบ้อเริ่มเต็ม	(...๑...) (...เบ้อเริ่มเต็ม.....ใหญ่โต.....)
๑๐. เธอทำยังไง คุณปู่จึงรักเธอมาก	(..๔...) (...ยังไง.....อย่างไร.....)

ชวนคิดช่วงท้าย

ภาษาพูดและภาษาเขียน

มีการใช้ที่แตกต่างกันอย่างไร นักเรียนสามารถ
นำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

คำไหนใช้ถูก

ปะทุม

ปทุม

ปทุม

น. บัวหลวง, บัวก้าน (ป.ส. ปทุม)

ดอกบัว : <https://pixabay.com>

แหล่งที่มา : <https://dictionary.orst.go.th/พจนานุกรม>
ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔ สืบค้นเมื่อ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๕

บทเรียนครึ่งต่อไป

ทรศนะสร้างสรรค์ (๑)

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

